

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Porovnání exekuce správní a soudní

Předkládá: Monika Hortová

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jan Lego, Ph.D.

Zadávací list

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Porovnání exekuce správní a soudní vypracovala sama. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, jsou citovány v poznámkách pod čarou a uvedeny v seznamu použité literatury.“

Podpis autora práce

.....

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala Mgr. Janu Legovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné poznatky a připomínky, které mi pomohly při psaní této práce.

Obsah:

1.	Úvod.....	1
2.	Definice pojmu.....	3
2.1	Exekuce.....	3
2.1.1.	<i>Předpoklady exekuce.....</i>	<i>3</i>
2.2.	Exekuční titul.....	4
2.3.	Účastníci řízení.....	5
3.	Historie exekučního řízení.....	7
4.	Právní úprava exekučního řízení.....	9
4.1.	Exekuce civilněprávní.....	9
4.2.	Exekuce správněprávní.....	10
4.2.1.	<i>Exekuce daňová.....</i>	<i>11</i>
5.	Exekuční řízení civilněprávní.....	12
5.1.	Soudní výkon rozhodnutí.....	12
5.1.1.	<i>Exekuční titul.....</i>	<i>13</i>
5.1.2.	<i>Způsoby provedení výkonu rozhodnutí.....</i>	<i>14</i>
5.1.3.	<i>Ukončení výkonu rozhodnutí.....</i>	<i>21</i>
5.2.	Exekuce.....	23
5.2.1.	<i>Soudní exekutoři.....</i>	<i>24</i>
5.2.2.	<i>Zahájení exekučního řízení.....</i>	<i>26</i>
5.2.3.	<i>Exekuční titul.....</i>	<i>27</i>
5.2.4.	<i>Způsoby provedení exekuce.....</i>	<i>27</i>
5.2.5.	<i>Ukončení exekuce.....</i>	<i>29</i>
6.	Exekuční řízení správněprávní.....	30
6.1.	Zahájení správní exekuce.....	30
6.1.1.	<i>Exekuční správní orgán pro nepeněžítá plnění.....</i>	<i>31</i>
6.1.2.	<i>Exekuční správní orgán pro peněžítá plnění.....</i>	<i>31</i>
6.2.	Exekuční titul.....	32
6.3.	Způsoby provedení správní exekuce na nepeněžítá plnění.....	33
6.3.1.	<i>Exekuce provedená náhradním výkonem.....</i>	<i>33</i>
6.3.2.	<i>Exekuce provedená přímým vynucením.....</i>	<i>33</i>
6.3.3.	<i>Uložení donucovacích pokut.....</i>	<i>34</i>
6.4.	Způsoby provedení správní exekuce na peněžítá plnění.....	34

6.5.	Způsoby ukončení správní exekuce.....	34
6.6.	Daňová exekuce.....	34
6.6.1.	<i>Zahájení řízení</i>	35
6.6.2.	<i>Exekuční návrh</i>	35
6.6.3.	<i>Způsoby provedení daňové exekuce</i>	35
6.6.4.	<i>Ukončení daňové exekuce</i>	36
7.	Střet a porovnání exekucí	37
7.1.	Střet exekucí v případě srážek ze mzdy.....	38
7.2.	Porovnání exekucí.....	38
8.	Závěr	40
9.	Resumé	42
10.	Seznam použitých zdrojů	43

1. Úvod

Pro účely své bakalářské práce jsem si vybrala téma Porovnání exekuce správní a soudní. A proč právě exekuce? Dalo by se říci, že exekuce jsou „strašákem“ naší doby a sklouznout do dluhové a následně exekuční pasti je rychlé a díky ne úplně dokonalé finanční gramotnosti většiny našich občanů spojenou s marketingovou strategií poskytovatelů půjček, až příliš jednoduché. Já sama jsem za svého tříletého působení u Exekutorského úřadu Plzeň – město poznala systém fungování soudní exekuce, a to od sepsání exekutorského zápisu, návrhu na nařízení exekuce, předexekuční upomínky, následné vydání exekučních příkazů, součinnosti s třetími osobami, vydání příkazu k úhradě nákladů exekuce, komunikace s povinnými, oprávněnými, soudy, katastrálními úřady, plátcí mzdy, bankovními ústavy, atd. a také interní chod celého exekutorského úřadu. Celá tato agenda byla velmi obsáhlá a zajímavá a právě komunikace s dlužníky patřila snad mezi nejzajímavější, co se postoje povinných k exekucím týče. Bohužel musím konstatovat, že nejčastěji jsem se setkávala s povinnými, kteří měli k exekuci postoj „tohle je moje asi tak desátá exekuce, nic nemám, nepracuji, takže tenhle canc papíru mě vlastně vůbec nezajímá a hned jak od vás odejdu, hodím ho do koše“. Což se vzhledem k přeplněnosti odpadkových košů před exekučním úřadem zřejmě také stalo. Ačkoliv jsem tímto exekuce tak trochu bagatelizovala, bohužel důsledek tohoto postoje pak má za následek spousty nařízených exekučních řízení, které jsou však nevymahatelné. V této práci se pokusím propojit své praktické zkušenosti v souladu s právními předpisy exekučního řízení.

Ve své práci se pokusím nejprve definovat základní pojmy exekučního řízení jako je samotný pojem exekuce, exekuční titul, účastníci řízení obecně. Dále se budu zabývat historií exekučního řízení, tak aby bylo možno pochopit souvislosti vývoje exekučního práva, jaké skutečnosti ho ovlivnily a vytvářely. Následná kapitola pak bude věnována samotné právní úpravě exekučního řízení, a to s rozdělením dle toho, zda se jedná o řízení civilněprávní nebo správněprávní. Pak oba tyto typy řízení budou samostatně rozebrány s dalším rozdělením civilněprávních řízení (soudní výkon rozhodnutí x exekuce prováděna soudními exekutory) a správněprávních řízení (správní exekuce x daňová exekuce). V závěru práce se pak budu věnovat skutečnosti, kdy se všechny tyto typy výkonu rozhodnutí (exekucí) protnou v reálném životě, jaká je právní úprava tohoto střetnutí.

A vzhledem k tomu, že se má práce jmenuje Porovnání exekuce správní a soudní, nebude chybět v úplném závěru ani porovnání všech typů exekucí, a to s ohledem na způsob jejich nařízení, orgánech oprávněných k jejich provedení, odlišnostech v exekučních titulech a způsobech jejich provedení, atd.

2. Definice pojmu

2.1. Exekuce

Jedním ze základních znaků každé právní normy je, že je pro své adresáty závazná a že lze její obsah nuceně uskutečnit.¹ Tato zjednodušeně uvedená definice téměř vystihuje podstatu výkonu rozhodnutí neboli exekučního řízení. Výkon rozhodnutí není svépomoc. Jestliže oprávněnému má podle soudního rozsudku nebo rozhodnutí orgánu státní správy ve správním nebo v daňovém řízení povinný něco splnit a dobrovolně to neučiní, má oprávněný právo obrátit se na příslušný soud, aby plnění zajistil zákonem danými prostředky. Výkon rozhodnutí tedy slouží k nucené realizaci pravomocného rozhodnutí soudu nebo orgánu státní správy.²

2.1.1. Předpoklady exekuce

Exekuční řízení předpokládá existenci určitých podmínek, za nichž může být exekuce prováděna. Nejsou-li tyto podmínky splněny, nemůže být exekuce ani nařízena ani prováděna, jestliže ovšem jejich nedostatek není neodstranitelný. Tyto podmínky jsou stanoveny zákonem.³ Exekuční titul je pak vykonatelné rozhodnutí, které se stává předpokladem výkonu rozhodnutí soudu nebo orgánu státní správy. Vykonatelnost se rozlišuje po stránce formální a materiální. Formální vykonatelnost znamená, že bylo řádně doručeno všem účastníkům řízení, nelze se proti rozhodnutí odvolat a dále, že uplynula lhůta k plnění. Materiální vykonatelnost rozhodnutí pak znamená, že výkon rozhodnutí lze nařídit jen tehdy, obsahuje-li rozhodnutí přesné označení oprávněné a povinné osoby, vymezení rozsahu a obsahu povinností, k jejichž splnění byl výkon rozhodnutí navržen a určení lhůty ke splnění.⁴

Výše uvedené skutečnosti pak potvrzuje i rozsudek R 21/81, který uvádí, že *nezbytným předpokladem pro nařízení výkonu rozhodnutí je, aby práva a jim odpovídající povinnosti byly ve vykonávaném rozhodnutí určeny přesným a nepochybným způsobem. Rozhodnutí musí vždy obsahovat přesnou individualizaci oprávněného a povinného, přesné vymezení práv a povinností k plnění, jakož i přesný rozsah a obsah plnění. Rozhodnutí, které tyto náležitosti nemá, není rozhodnutím vykonatelným a nemůže být podkladem pro výkon rozhodnutí. Bude-li soudní výkon rozhodnutí, jež tyto požadavky nesplňuje, přesto nesprávně nařízen, musí být*

¹ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 9

² GROSSOVÁ, M. Exekuce v současné právní praxi. Praha: Linde, 2000, str. 14

³ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Praha: C.H.Beck, 2001, str. 9

⁴ RAŠOVSKÁ, I. Jak být úspěšný v exekuci. Praha: Orac, 2002, str. 8

výkon rozhodnutí v každém stadiu řízení i bez návrhu zastaven (§ 268 odst. 1 písm.a) a § 269 odst. 1 občanského soudního řádu).

2.2. Exekuční titul

Podklad pro celé exekuční řízení představuje dokument zvaný exekuční titul. Titulem se rozumí listina vydaná k tomu oprávněným orgánem, která má předepsanou formu a ve které se ukládá určité osobě povinnost něco v určité době splnit. Každý titul musí splňovat určité náležitosti. Tyto náležitosti jsou jednak formální povahy, jednak materiální povahy.⁵ Podmínky formální vykonatelnosti jsou určeny těmi právními předpisy, podle kterých bylo rozhodnutí vydáno. Vyžaduje se, aby rozhodnutí, o které se postih povinného opírá, bylo zpravidla konečné, to znamená v právní moci a vždy vykonatelné, není-li vykonatelnost podmíněna kromě jiného i právní mocí rozhodnutí. U materiálních náležitostí je pak nezbytně nutné, aby práva a jim odpovídající povinnosti byly ve vykonávaném rozhodnutí určeny přesným a nepochybným způsobem. Dalšími skutečnostmi, které musí být bezpochyby určité, jsou vymezení účastníků řízení, lhůty ke splnění uložené povinnosti, způsob plnění, potvrzení o vykonatelnosti titulu.⁶

Výše uvedené materiální náležitosti, pak judikoval i soud, kdy rozhodl, že není vykonatelný rozsudek, který žalovanému ukládal povinnost „*zdržet se obtěžování žalobců vodou a tekutými odpady nad míru přiměřenou poměrům*“. V odůvodnění pak soud uvedl, že takový rozsudek, který má být podkladem k výkonu, není vykonatelný, neboť neukládá povinnému žádnou zcela konkrétní povinnost, tedy jakého konkrétního jednání se má žalovaný zdržet, aby žalobce vodou a tekutými odpady neobtěžoval.⁷

Exekučním titulem však není každé soudní rozhodnutí vydané v občanském soudním řízení, a to vzhledem ke skutečnosti, že ne každé rozhodnutí vyúsťuje ve výrok, jímž se ukládá něco plnit. Za exekuční tituly nelze pokládat ani taková soudní rozhodnutí, která sice ukládají určitou povinnost, avšak jde o rozhodnutí ryze procesní povahy, která vyplývají z postupu soudu a z průběhu řízení, jako např. usnesení o nařízení jednání, usnesení o předvedení účastníka k jednání soudu. Výkon těchto rozhodnutí pak není vykonáván

---

⁵ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Praha: C.H.Beck 2001, s. 15

⁶ GROSSOVÁ, M. Exekuce v současné právní praxi. Praha: Linde, 1997, s. 45-46

⁷ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Praha: C.H.Beck 2001, s. 16

exekučními prostředky, ale pomocí jiných opatření jako např. pokutou či nuceným předvedením orgánem tomu povolaným.⁸

2.3. Účastníci řízení

Obecně lze říci, že účastníky řízení jsou oprávněný a povinný. Takovéto vymezení účastníků vychází ze zjednodušeného pohledu, kdy na soud se obrací účastník – oprávněný, který žádá, aby v jeho prospěch soud či správní orgán vynutil u jiného povinnost, kterou mu jiný dobrovolně nesplnil. Tímto účastníkem, který má oprávněnému plnit, nazývá zákon povinným.⁹ Na straně oprávněného nebo povinného může vystupovat i více osob.

Dalším účastníkem exekučního řízení může být druhý manžel na straně povinného. Důvod této úpravy spočívá v tom, že podle hmotného práva se může věřitel hojit na jmění, které patří do společného jmění manželů. V tomto případě je možné tedy provést exekuci proti manželovi povinného, a to bez návrhu oprávněného a bez zvláštního titulu pro exekuci proti manželovi povinného.¹⁰

Zajímavé postavení v exekučním řízení má na straně povinného rozvedený manžel. Dle usnesení Nejvyššího soudu čj. 20 Cdo 238/2003 ze dne 26.11.2003 bylo dovoleno, že účastníkem exekučního řízení je i rozvedený manžel, vznikl-li vymáhaný závazek za trvání manželství jen jednomu z manželů a pokud jsou postiženy hodnoty patřící do zaniklého, avšak nevypořádaného společného jmění manželů. Dalším omezením bývalých manželů ve vztahu k věřitelům pohledávek vzniklých za trvání manželství představuje rozhodnutí Nejvyššího soudu čj. 20 Cdo 2085/2006 ze dne 27.9.2007, dle kterého zasáhne-li dohoda o vypořádání společného jmění manželů podle § 150 občanského zákoníku do práv věřitelů, způsobuje to tzv. relativní bezúčinnost této dohody, v důsledku čehož se ve vztahu k osobám, v jejichž prospěch byla bezúčinnost nastolena, se na dohodu hledá tak, jako kdyby její právní účinky nenastal, a věřitel se může domáhat uspokojení své pohledávky bez dalšího ze společného jmění manželů, aniž by bylo významné, jak bylo mezi manželi jejich společné jmění vypořádáno.¹¹

---

⁸ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Praha: C.H.Beck 2001, s. 17

⁹ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Praha: C.H.Beck 2001, s. 41

¹⁰ SCHELLOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha. Eurolex Bohemia 2005, s. 49

¹¹ Epravo: Váš průvodce právem – Sběrka zákonů, judikatura, právo: [online] [cit. 10.7.2014] Dostupné z <http://www.epravo.cz/top/clanky/jak-je-to-s-postavenim-rozvedeneho-manzela-v-exekucnim-řízení-proti-jeho-expartnerovi-92504.html>

Dalšími subjekty exekučního řízení mohou být i tzv. třetí osoby, kterým přímo zákon ukládá některé povinnosti. Přesto nemají postavení účastníků řízení, nebo takového postavení mají jen v některé fázi řízení. Mohou jimi být plátce mzdy povinného, peněžní ústav při výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky nebo subjekty při rozvrhu výtěžku prodeje nemovitosti. Plátce mzdy se stane účastníkem řízení tehdy, pakliže by soud rozhodoval o tom, jaká částka má být povinnému sražena ze mzdy v příslušném výplatním termínu.¹²

---

¹² TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Praha: C.H.Beck 2001, s. 47

3. Historie exekučního řízení

Exekuce má své kořeny již v právu římském. Ve třetí desce Zákona dvanácti desek je uvedeno:

- 1) Těm, kteří uznali dluh a byli řádně odsouzeni, budiž dáno zákonných 30 dnů.
- 2) Teprve poté budiž vložena ruka. Ať ho vede před soud.
- 3) Nesplní-li rozsudek a nezaručí-li se nikdo za něj na soudě, ať ho odvede s sebou, spoutá ho buď provazem nebo okovy o váze 15 liber, ne těžšími, nebo pokud bude chtít, lehčími.
- 4) Jestliže chce, ať žije ze svého. Pokud nežije ze svého, ať ten, kdo ho drží v poutech, mu dává den libru mouky. Pokud chce, ať dává více.
- 5) Třetího trhového dne ať rozsekají na části. Useknou-li si více či méně, ať jim to neškodí.¹³

Tento prvopočátek exekučního řízení plynule přešel až do doby středověké, kdy bylo celé soudní i exekuční řízení ovládáno zásadou formálnosti. Exekuční proces v tomto období lze odlišit podle toho, zda proces probíhal dle práva zemského či u městského soudu, kde bylo procesní právo ovlivněno více právem římským a kanonickým a celý proces pak byl jednodušší, rychlejší a tím pádem i efektivnějším. Soubor těchto právních norem můžeme najít v Koldínově zákoníku.¹⁴

Přelom ve vývoji exekučního práva pak nastal za vlády císaře Josefa II, který v roce 1781 vydal obecný soudní řád. Další průlom pak nastal v roce 1873, kdy bylo zákonem č. 67/1873 ř. z. přijato tzv. upomínkové řízení. V tomto právním předpisu byly nově zavedeny skutečnosti, které měly např. význam pro sociálně slabé skupiny, kdy bylo umožněno vyloučení řady movitých věcí z exekuce, dále bylo možno vyloučit z exekuce plat a jiné služební příjmy nepřesahující ročně původně 600 zl., později 800 zl. V roce 1895 pak byl vydán nový exekuční řád (č. 78/1896 ř. z.) s uvozovacím zákonem (č. 761896), které nabyly účinnosti dne 1. ledna 1898.¹⁵

---

¹³ SKŘEJPEK, M. Texty ke studiu římského práva. Praha: Orac 2001, s. 33

¹⁴ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 18

¹⁵ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 19

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 fungoval tzv. dualismus, kdy pro české země byl platný rakouský právní řád a pro Slovensko a Podkarpatskou Rus uherský právní řád. Tuto nežádoucí a matoucí skutečnost bylo třeba napravit a právní řády nově vzniklého státu sjednotit. Snaha o unifikaci vyvrcholila v roce 1934, kdy byl připraven nový exekuční zákon, který se však do konce první republiky nepodařil prosadit a tak snaha o jednotný exekuční řád zůstala nenaplněna.¹⁶

V období druhé světové války byly přijaty různé normy, které se však dle dekretu prezidenta republiky nestaly součástí československého poválečného právního řádu, a tak po skončení války nadále zůstaly v platnosti rakouské a uherské právní předpisy.¹⁷

Výše uvedené rakouské a uherské právní předpisy nebyly bezmála do roku 1950 změněny. V tomto roce pak nabyl účinnosti zákon č. 142/1950 Sb. neboli nové občanské soudní řízení, v němž bylo upravené i exekuční řízení. Následně byl v roce 1963 přijat nový civilněprocesní kodex, kde bylo exekuční řízení upraveno v části páté pod názvem výkon rozhodnutí. Tento kodex byl mnohokrát novelizován a v části týkající se exekučního řízení byly nejzásadnější novely publikované pod č. 519/1991 Sb.¹⁸

---

¹⁶ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 20

¹⁷ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 21

¹⁸ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 21

4. Právní úprava exekučního řízení

S ohledem na skutečnost, že exekuce lze rozdělit do tří skupin – exekuce civilněprávní, exekuce správněprávní a exekuce trestněprávní, je možno dle těchto skupin rozdělit i právní prameny, na jejichž základě je exekuční řízení vedeno a s jehož ustanoveními musí být v souladu. Pro účely této bakalářské práce se budu zabývat pouze exekucemi civilněprávní a správněprávní.

4.1. Exekuce civilněprávní

Základním pramenem exekuce civilněprávní je zákon č. 99/1963 Sb. Občanský soudní řád ve znění pozdějších novel. Občanský soudní řád upravuje postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení tak, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana práv a oprávněných zájmů účastníků, stejně jako výchova k zachování zákonů a dobrovolnému plnění povinností a respektování práv spoluobčanů.¹⁹ Exekuce je v tomto právním předpise uvedena v části VI. nazvané Výkon rozhodnutí. Termín výkon rozhodnutí zavedl Občanský soudní řád z roku 1963 a dle důvodové zprávy tento termín pokládal zákonodárce za vhodnější český název nežli dřívější označení exekuce. Tato terminologická změna se nevžila a výrazy jako „exekuce“, „exekutor“ a jim podobné a od slova exekuce odvozené zůstaly.²⁰

Část VI. je dále rozčleněna do osmi hlav a vymezená § 251 až § 351a.

- hlava I. - § 251 - § 275 – Nařízení a provedení výkonu rozhodnutí
- hlava II. - § 276 - § 302 – Srážky ze mzdy
- hlava III. - § 303 - § 320ab – Prikázání pohledávky
- hlava IV. - § 320b – § 320j – Správa nemovitosti
- hlava V. - § 321 - § 338a – Prodej movitých věcí a nemovitostí
- hlava VI. - § 338b - § 338e – Zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech
- hlava VII. - § 338f - § 338zr – Postižení podniku
- hlava VIII. - § 339 – § 351a – Uspokojení práv na peněžitá plnění²¹

Právním předpisem upravující exekuci civilněprávní je dále Jednací řád pro okresní a krajské soudy, jenž vyšel jako vyhláška č. 37/1992 Sb. a byl několikrát novelizován. Civilním exekucím je věnována jeho devátá část rozdělená na pět oddílů.²²

¹⁹ HOLEYŠOVSKÝ, M. Soudní vymáhání pohledávek. Praha: Newsletter Praha, 1995, str. 5

²⁰ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Havlíčkův Brod: C.H.Beck, 2001, str. 1

²¹ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

Dalšími právními předpisy, které se zabývají exekucí řízením civilněprávním, jsou následující:

- Vnitřní a kancelářský řád, tento vyšel jako instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3.12. 2001, čj. 505/2001
- vyhláška č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů, v platném znění
- zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, tzv. exekuční řád
- vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 418/2001 Sb. ze dne 19. listopadu 2001 o postupech a výkonu exekuční a další činnosti
- vyhláška č. 331/2001 Sb. ze dne 5. září 2001 o centrální evidenci exekucí
- vyhláška č. 330/2001 Sb. ze dne 5. září 2001 o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, změněna vyhláškou č. 233/2004 Sb.
- stavovský předpis Exekutorské komory schválený ministrem spravedlnosti dne 20. června 2001 Volební řád²³.

4.2. Exekuce správněprávní

Základním pramenem exekuce správněprávní je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. Tento zákon se vztahuje na řízení, v němž o právech, právech chráněných zájmech nebo povinnostech občanů a organizací v oblasti státní správy rozhodují obecní úřady, ministerstva, jiné orgány státní správy.²⁴ Správní řád upravuje exekuční řízení v části II. nazvané Obecná ustanovení o správním řízení. Exekuce je pak upravena v hlavě XI a vymezena § 103 - § 129. Zde nelze nezmínit zajímavou odchylku od občanského soudního řádu, co se terminologie týče – správní řád nepoužívá termínu výkon rozhodnutí, ale používá zavedenějšího označení exekuce.

4.2.1. Exekuce daňová

Jakousi „podskupinou“ exekucí správněprávních je exekuce daňová. Exekuce daňová je od 1.1.2011 upravena zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, kdy tento nahradil do té doby

---

²² SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 29

²³ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 29 - 31

²⁴ GROSSOVÁ, M. Exekuce v současné právní praxi. Praha: Linde Praha, 1997, str. 22

platný zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Tato právní úprava se použije v případech, kdy oprávněnou osobou a vymáhajícím orgánem je finanční úřad. Exekuční řízení je v daňovém řádu upraveno v části III., hlavě V, v § 175 - § 232. Právní úprava exekučního řízení v daňovém řádu není zcela vyčerpávající, a proto zde platí subsidiární použití občanského soudního řádu. Vztah k občanskému soudnímu řádu je přímo upraven v § 177 odst. 1 a 2 daňového řádu.

5. Exekuční řízení civilněprávní

V České republice funguje tzv. dvojkolejnost výkonu rozhodnutí. Výkon rozhodnutí může provádět buď sám soud prostřednictvím svých vykonavatelů, nebo pověřený soudní exekutor.²⁵ Od 1.1.2013 byla tato dvojkolejnost výrazně omezena, když výkon rozhodnutí přešel ze soudů na soudní exekutory a soudy nadále provádějí výkon rozhodnutí pouze na základě § 251 odst. 2.

Jak již bylo zmíněno v kapitole 4.3. základním právním předpisem výkonu soudního rozhodnutí je zákon č. 99/1963 občanský soudní řád a exekuce soudní pak zákon č. 119/2001 Sb. exekuční řád. V následujících kapitolách se pokusím definovat a rozebrat prvky exekučního řízení civilněprávního právě s odkazem na tyto právní předpisy a předpisy s nimi souvisejícími. Následně se pak budu věnovat samotným vykonavatelům soudních exekucí – soudním exekutorům a právní úpravě jejich činnosti.

5.1. Soudní výkon rozhodnutí

Soudní výkon rozhodnutí je úkon, který provádějí sami příslušné soudy, a to prostřednictvím svých vykonavatelů. Vzhledem k tomu, že celé řízení je ovládáno zásadou dispoziční, není možné, aby výkon rozhodnutí byl zahájen jinak než na návrh oprávněného. Návrh na nařízení řízení musí obsahovat soud, kterému je návrh adresován, oprávněného a povinného a dále v něm musí být uvedeno, jakým způsobem má být exekuce provedena, což znamená, že v návrhu na exekuci ukládající zaplacení peněžité částky uvede oprávněný, jakým způsobem má být exekuce provedena. Navrhuje-li tedy oprávněný exekuci srážkami ze mzdy, uvede v návrhu plátce mzdy povinného, navrhuje-li oprávněný exekuci příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, označí v návrhu peněžní ústav a číslo účtu, z něhož má být pohledávka odepsána. V případě, že předmětem exekuce jsou movité věci, není třeba, aby byly určité věci jednotlivě uvedeny. Oprávněný však může výslovně určit věc, která má být prodána.²⁶ Soud dále může provést výkon rozhodnutí pouze na území našeho státu, soud nesmí při realizaci exekuce zasáhnout do území svrchovanosti cizího státu. Stejně tak

---

²⁵ Exekutorská komora České republiky: [online] [cit. 11.7.2014] Dostupné z <http://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/838-28-rozdil-mez-exekuci-a-soudnim-vykonem-rozhodnuti?w=>

²⁶ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, s. 63

i cizozemský orgán provádějící exekuci nemůže zasáhnout jak svými rozhodnutími, tak i faktickými kroky do územní svrchovanosti České republiky.²⁷

5.1.1. Exekuční tituly

Exekuční tituly, na základě kterých je možno provést soudní výkon rozhodnutí jsou taxativně uvedeny v odst. 2 § 251 zákona č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád:

- o výchově nezletilých dětí
- nejde-li o exekuční titul, který lze vykonat podle správního řádu nebo daňového řádu
- je-li podán návrh na vyklizení bytu nebo místnosti se zajištěním bytové náhrady
- o vykázání ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným
- orgánů Evropských společenství
- jde-li o cizí rozhodnutí²⁸

Exekuční titul, který je nutno připojit k návrhu na nařízení exekuce musí mít dle § 261 odst. 2 občanského soudního řádu připojenou doložku vykonatelnosti. Doložku vykonatelnosti opatří soud, který o věci rozhodoval jako soud prvního stupně. Výjimku tvoří pouze případy, kde se návrh na nařízení exekuce podává k soudu, který vydal exekuční titul.²⁹

Situaci, kdy oprávněný spolu s návrhem na nařízení exekuce nepředložil exekuční titul opatřený doložkou vykonatelnosti, řešil i Nejvyšší soud České republiky, kdy ve svém usnesení č.j. 20 Cdo 181/2003 ze dne 25.3.2004 v odůvodnění uvádí „*podle § 254 odst. 3 občanského soudního řádu při výkonu rozhodnutí soud poskytuje účastníkům, jakož i dalším osobám, kterých se výkon rozhodnutí týká, poučení o jejich procesních právech a povinnostech. Takovou procesní povinností je též povinnost oprávněného vyplývající z citovaných ustanovení § 261 odst. 2 a 274 občanského soudního řádu. Pakliže ji oprávněný nesplnil, je soud povinen mu poskytnout odpovídající poučení, a dát mu příležitost, aby tak (v určité lhůtě) učinil dodatečně. Teprve neodstraní-li tento nedostatek ani poté, může*

²⁷ GROSSOVÁ, M. Exekuce v současné právní praxi. Praha: Linde, 1997, s. 45-46

²⁸ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

²⁹ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

*přistoupit k tomu, že návrh na nařízení výkonu (proto) zamítne. Soud tedy oprávněného k dodatečnému předložení titulu opatřeného doložkou vykonatelnosti vždy vyzve, to platí nejen v případě, že oprávněný titul s návrhem na nařízení jeho výkonu nepředložil vůbec, nýbrž i v případě, že tak učinil vadně, kupříkladu neúplně, nebo bez doložky vykonatelnosti, případně v rozporu s ostatními údaji v návrhu o tom, co má být vykonáno.*³⁰

5.1.2. Způsoby provedení výkonu rozhodnutí

Způsob provedení výkonu rozhodnutí dle občanského soudního řádu je možno rozdělit podle toho, zda se jedná o výkon rozhodnutí na peněžité plnění či o výkon rozhodnutí na nepeněžité plnění. Pokud je nařízen výkon rozhodnutí na nepeněžité plnění a jsou-li oprávněnému přiznány náklady řízení, musí být v návrhu též uveden způsob, kterak mají být tyto náklady vymoženy (viz. kapitola 5.1.).

Peněžité plnění lze realizovat formou:

- srážky ze mzdy
- přikázání pohledávky
- správa nemovitosti
- prodej movitých věcí a nemovitostí
- zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech
- postižení podniku

Nepeněžité plnění lze realizovat formou:

- vyklizení
- odebrání věci
- rozdělení společné věci
- provedení prací a výkonů

Srážky ze mzdy

Výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy je v zákoně č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád upraven v § 276 - § 302 a je jedním z nejčastěji užívaných způsobů exekuce na peněžité plnění, neboť jimi lze nejsnáze dosáhnout uspokojení peněžité pohledávky oprávněného

---

³⁰ Usnesení Nejvyššího soudu čj. 20 Cdo 181/2003

v případě, že jako povinný vystupuje fyzická osoba.³¹ Svou podstatou je výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy vlastně výkonem rozhodnutí příkázáním pohledávky. Výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy totiž postihuje nárok povinného na mzdu, která mu přísluší vůči plátcí mzdy z pracovního poměru.³² Jelikož v pracovním poměru může být v pozici zaměstnance pouze fyzická osoba, může být výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy nařízen pouze proti fyzické osobě na straně povinného. Na straně oprávněného pak může být jak právnická osoba, tak i fyzická osoba. Mzdou se pak rozumí mzda základní, podílová či smíšená. Dle § 299 občanského soudního řádu pak ustanovení o výkonu srážkami se mzdy lze použít i na příjmy, které nahrazují fyzické osobě mzdu či plat. Jejich taxativní výčet je uveden v již zmíněném § 299 a jedná se o náhradu mzdy nebo platu, nemocenské dávky, peněžitou pomoc v mateřství, důchody, stipendia, podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci, odstupné, popřípadě obdobná plnění poskytnutá v souvislosti se skončením zaměstnání, peněžitá plnění věrnostní nebo stabilizační povahy poskytnutá v souvislosti se zaměstnáním, úrazový příplatek, úrazové vyrovnání a úrazová renta. Při výpočtu částky, která má být povinnému sražena a odvedena povinnému, vychází plátce mzdy z nařízení vlády České republiky. Občanský soudní řád původně sám přímo stanovil základní nepostižitelnou částku v ustanovení § 278, když však dozrála situace k tomu, aby tato základní nepostižitelná částka byla změněna - zvýšena, muselo se tak stát novelami občanského soudního řádu. Proto jeho novela provedená zákonem č. 133/1982 Sb. zvolila pružnější řešení, když opustila stanovení konkrétních částek přímo v zákoně a zmocnila vládu, aby tak napříště učinila svým nařízením.³³ Sraženou částku vyplatí plátce mzdy přímo oprávněnému. Má-li však být z provedených částek uspokojeno několik pohledávek, může plátce mzdy zaslat sraženou částku soudu, který ji rozvrhne mezi oprávněné a sám provede výplatu. Jestliže plátce mzdy neprovede ze mzdy povinného srážky řádně a včas, provede-li je v menším než stanoveném rozsahu nebo vyplatí-li srážky oprávněnému bez odkladu po tom, kdy mu bylo doručeno vyrozumění, že nařízení exekuce nabylo právní moci, může oprávněný uplatnit proti plátcí mzdy u soudu právo na vyplacení částek, které měly být ze mzdy povinného sraženy. Jedná se o tzv. poddlužnickou žalobu.³⁴ V případě, že povinný přestane u plátce mzdy provádějící srážky ze mzdy pracovat a začne pracovat u nového zaměstnavatele, vzniká i tomuto novému

---

³¹ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 101

³² TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Havlíčkův Brod: C.H.Beck, 2001, str. 171

³³ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Havlíčkův Brod: C.H.Beck, 2001, str. 176

³⁴ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 113

povinnost srážek ze mzdy povinného, a to již dnem kdy se o této skutečnosti dozví, nejpozději však doručením usnesení dle § 294 odst. 3.

Přikázání pohledávky

Výkon rozhodnutí přikázáním pohledávky je v občanském soudním řádu upraven v § 303 – 320ab. Podstatou tohoto výkonu rozhodnutí spočívá v tom, že oprávněný postihuje prostřednictvím soudního rozhodnutí pohledávku, kterou má povinný vůči třetí osobě, a z této pohledávky si uspokojuje svou vymáhanou pohledávku.³⁵ Tímto způsobem lze postihnout pohledávky:

- přikázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu
- přikázáním jiných peněžitých pohledávek
- postižením jiných majetkových práv.

Výkon rozhodnutí přikázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu lze nařídit ohledně pohledávky povinného z běžného, vkladového nebo jiného účtu vedeného v jakémkoliv měně u peněžního ústavu působícího v tuzemsku, nestanoví-li zákon jinak. Ustanovení o přikázání pohledávky z účtu nelze použít, jestliže jde o vklady na vkladních knížkách vkladních listech, nebo o jiné formy vkladů. Vklady na vkladních knížkách jsou postihovány exekucí prodejem movitých věcí. Totéž platí i u vkladových listů, které jsou cennými papíry.³⁶

Výkon rozhodnutí přikázáním jiných peněžitých pohledávek je realizován zákazem výplaty povinnému jiné peněžité pohledávky než ze mzdy, pohledávky z peněžního ústavu nebo z jiných majetkových nároků. Výkon rozhodnutí může být nařízen, jen jde-li o pohledávku povinného vůči třetím osobám, nikoliv o pohledávku povinného vůči samotnému oprávněnému, a nelze jej nařídit pro dávky opěťujícího plnění.³⁷

Výkonem rozhodnutí postižením jiných majetkových práv jsou postihována jiná majetková práva, která mají majetkovou hodnotu, a z nichž by mohl být oprávněný se svým

---

³⁵ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Havlíčkův Brod: C.H.Beck, 2001, str. 245

³⁶ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 119

³⁷ GROSSOVÁ, M. Exekuce v současné právní praxi. Praha: Linde, 1997, s. 116

právem na peněžité plnění uspokojen. K tomuto uspokojení sice nedojde bezprostředně a přímo, ale zpeněžením těchto majetkových práv.³⁸

Správa nemovitosti

Výkon rozhodnutí správou nemovitostí bude přicházet do úvahy tam, kde není nezbytné pro vymožení pohledávky oprávněného přikročit přímo k prodeji nemovitosti povinného. Prostřednictvím správy nemovitostí se budou postihovat užitky, které z nemovitosti plynou. Nejeví se však za vhodné, aby tyto užitky byly zabavovány v rámci výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky, neboť oprávněný nemusí vědět, odkud užitky plynou, tedy kde je podlužníkem.³⁹ Tento institut výkonu rozhodnutí je v občanském soudním řádu upraven v § 320b - § 320j.

Prodej movitých věcí a nemovitostí

Výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí a nemovitostí je jedním z exekučních prostředků k vydobytí peněžitého plnění. Definice věcí movitých není přímo v občanském soudním řádu obsažena a není ani uvedena v občanském zákoníku, kdy § 119 uvedeného zákona v odst. 2 definuje pouze věci nemovité. Z tohoto se odvozuje, že věci, které nelze kvalifikovat jako nemovitosti, jsou věci movitými.⁴⁰ V občanském soudním řádu je výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí a nemovitostí upraven v § 321 – § 338a.

Při výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí může oprávněný v návrhu výslovně určit věci, které jsou ve vlastnictví povinného a které mají být prodány, nebo toto určit nemusí.⁴¹ Ne všechny movité věci lze postihnout výkonem rozhodnutí. Dle § 322 odst. 2 jsou z výkonu rozhodnutí vyloučeny níže uvedené movité věci:

- běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti
- snubní prsten a jiné předměty podobné povahy
- zdravotnické potřeby a jiné věci, které povinný potřebuje, vzhledem ke své nemoci nebo tělesné vadě

---

³⁸ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Havlíčkův Brod: C.H.Beck, 2001, str. 294

³⁹ Law office Krejčík Partners: [online] [cit. 23.7.2014] Dostupné z <http://www.akkrejcik.cz/aktuality/novela-osr-a-exekucniho-radu-ucinna-od-1-1-2013>

⁴⁰ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Havlíčkův Brod: C.H.Beck, 2001, str. 134

⁴¹ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

- hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu
- zvířata, u nichž hospodářský efekt není hlavním účelem chovu a která slouží člověku jako jeho společník.

Výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí se realizuje usnesením o nařízení výkonu, ve kterém se povinnému zakáže manipulovat s movitými věcmi pojatými do soupisu movitých věcí postižené výkonem rozhodnutí. Soupis movitých věcí provádí vykonavatel přímo na místě, kde má povinný své věci uschovány. Na návrh oprávněného se soud postará o vhodné zajištění movitých věcí pojatých do soupisu. Sepsané movité věci, které nebyly zajištěny, se ponechají na místě, kde byly sepsány, a označí se tak, aby bylo patrné, kterým soudem byly sepsány a v jaké věci exekuce.⁴² V procesu výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí se následně pokračuje tak, že sepsané movité věci jsou oceněny a dále prodány v dražbě.

Výkon rozhodnutí prodejem nemovitosti má jisté přednosti vzhledem k nepoměrně vyšším cenám nemovitostí proti cenám věcí movitých, a tím i vyšší pravděpodobnosti uspokojení nároku oprávněného. Pro povinné je pak tento výkon rozhodnutí nejobávanější důsledky, a to vzhledem k dopadu na jejich vlastnická práva k nemovitostem. Vykonávající orgán pak při výkonu rozhodnutí musí respektovat zásadu přiměřenosti, tak, že vymáhaná částka oprávněného a cena nemovitosti nesmí být v zjevném nepoměru.⁴³ Výkon rozhodnutí prodejem nemovitosti je realizován v níže uvedených fázích:

- nařízení výkonu rozhodnutí
- určení ceny nemovitosti a jejího příslušenství
- dražební vyhláška
- dražba
- rozvrh výtěžku.⁴⁴

Zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech

Soudcovské zástavní právo na nemovitosti je zvláštním způsobem výkonu rozhodnutí. Jeho zvláštnost spočívá v tom, že zřízením tohoto práva nedochází k postižení majetku

⁴² SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 132

⁴³ GROSSOVÁ, M. Exekuce v současné právní praxi. Praha: Linde, 1997, s. 143-144

⁴⁴ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Havlíčkův Brod: C.H.Beck, 2001, str. 388

povinného – takto zřízené zástavní právo má tedy jen funkci zajišťovací. Pro věřitele tak jde o institut významný ve dvou směrech. Jednak oprávněnému umožňuje získat v rozvrhu výtěžku prodeje nemovitosti postavení zástavního věřitele (tj. výhodnější pořadí), jednak působí vůči každému pozdějšímu nabyvateli nemovitosti.⁴⁵ V občanském soudním řádu je soudcovské zástavní právo upraveno v § 338b – § 338e. O tom, že byl podán návrh na nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva na nemovitosti, soud vyrozumí příslušný katastrální úřad.

Postižení podniku

Výkon rozhodnutí postižením podniku je v občanském soudním řádu upraven v § 338f – 338zr. Tento typ výkonu rozhodnutí v občanském soudním řádu nahradil dřívější prodej podniku. Soud tak v průběhu řízení bude rozhodovat o tom, zda pro uspokojení pohledávky je vhodnější podnik prodat, anebo ho dále spravovat a brát užitky. Výhodou „pouhým“ postižením je, že je zachováno vlastnické právo k podniku a po skončení výkonu rozhodnutí může povinný opět se svým podnikem svobodně nakládat.⁴⁶ Soud ustanoví svým rozhodnutím správce podniku, jež soud informuje o činnosti a situaci v podniku. V případě rozhodnutí o výkonu rozhodnutí prodejem podniku je znalcem ustanovena cena podniku a v následné dražbě je vlastnický podíl povinného v podniku prodán.

Vyklizení

Tento způsob exekuce se nejčastěji týká vyklizení bytu nebo místností, které povinný užívá a které je povinen vyklidit proto, že jeho právo k užívání již skončilo.⁴⁷ V občanském soudním řádu je výkon rozhodnutí vyklizením upraven § 340 - § 344. Z hlediska procesního postupu a rozhodovací činnosti soudu se rozlišuje:

- bez náhrady
- se zajištěním bytové náhrad nebo přístřeší.

Výkon rozhodnutí vyklizením však nelze realizovat v případě, že vykonavatel při vyklizení bytu zjistí, že ten, kdo má být vyklizen, je pro nemoc upoután na lůžko nebo že jde

---

⁴⁵ RAŠOVSKÁ, I. Jak být úspěšný v exekuci. Praha: Orac, 2002, str. 94

⁴⁶ Valdauf Advokátní kancelář: [online] [cit. 26.7.2014] Dostupné z <http://akvaldauf.cz/clanky/zmeny-v-exekucnim-rizeni-od-1-1-2013-cast-2-14>

⁴⁷ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Havlíčkův Brod: C.H.Beck, 2001, str. 537

o ženu v šestinedělí nebo ve vyšším stupni těhotenství a že výkon rozhodnutí vyklizením by mohl ohrozit zdravotní stav takovéto osoby.⁴⁸

Odebrání věci

Výkon rozhodnutí odebráním věci je v občanském soudním řádu upraven v § 345 - § 347. Předmětem výkonu rozhodnutí odebrání věci mohou být pouze věci movité. Zákon to sice výslovně nestanoví, avšak z povahy a ze způsobu realizace výkonu, který se provádí odebráním věci, plyne, že odebrat lze jen věc movitou, přenosnou, kterou lze odejmout z dispozice povinného a předat ji oprávněnému.⁴⁹

Zákon předpokládá dva možné případy:

- vrácení věci oprávněnému, která je zadržována neprávem
- dodání věci oprávněnému, kterou povinný pro něho zhotovil⁵⁰

Je-li věc, která je předmětem výkonu rozhodnutí v držení třetí osoby, nelze u této osoby výkon rozhodnutí na základě usnesení o odebrání věci vůči povinnému provést. V takovém to případě, je nutno, aby oprávněný navrhl výkon rozhodnutí postižením jiných majetkových práv u této osoby.

Rozdělení společné věci

Výkon rozhodnutí rozdělení společné věci je v občanském soudním řádu upraven v § 348 a § 349. Tyto stanoví, že má-li být dle vykonatelného rozhodnutí společná movitá věc, nebo nemovitost prodána a její výtěžek rozdělen mezi spoluvlastníky, provede se výkon rozhodnutí přiměřeně podle ustanovení o prodeji movitých věcí nebo nemovitostí. V případě výkonu rozhodnutí jinak než prodejem, určí soud při nařízení výkonu rozhodnutí, jak výkon bude proveden. Nepodaří-li se společnou movitou věc nebo nemovitost prodat, zastaví soud výkon rozhodnutí.⁵¹

Provedení prací a výkonu

Předmětem tohoto způsobu výkonu rozhodnutí jsou tituly ukládající povinnost:

---

⁴⁸ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 214

⁴⁹ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Havlíčkův Brod: C.H.Beck, 2001, str. 567

⁵⁰ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 214

⁵¹ Zákon č. 99/1963 Občanský soudní řád

- plnění zastupitelné, tj. takové, které může být náhradně provedeno také jinou fyzickou či právnickou osobou a které nevyžaduje osobní plnění povinného
- plnění nezastupitelné, tj. takové, které může být učiněno jen povinným osobně a to tím, že se zpravidla zdrží určitého jednání, nebo strpí určité jednání opravného, nebo vykoná to, co jiný za něj vykonat nemůže.⁵²

V případě nezastupitelného plnění lze při nevykonání činnosti, která je předmětem výkonu rozhodnutí, udělit pokutu až do výše 100 000.00 Kč. Udělení a úhrada pokuty nezprošťuje povinného povinnosti vykonat předmětné rozhodnutí.

V občanském soudním řádu je provedení prací a výkonů upraveno v § 350 - § 351a.

5.1.3. Ukončení výkonu rozhodnutí

Výkon rozhodnutí může skončit třemi způsoby:

- uspokojení oprávněného
- zastavení výkonu rozhodnutí
- bezvýslednost.⁵³

S ohledem na význam výkonu rozhodnutí ve vztahu k ochraně práva oprávněného by měl být nejčastější způsob ukončení výkonu rozhodnutí uspokojení oprávněného. Bohužel ne vždy však k tomuto ukončení výkonu rozhodnutí dojde. V případě je-li povinný nemajetný, bez zaměstnání, popř. jiných příjmů a výtěžek výkonu rozhodnutí by nepostačil ani k úhradě nákladů výkonu rozhodnutí, soud výkon rozhodnutí zastaví. Soud dále výkon rozhodnutí zastaví, vystanou-li v průběhu řízení takové závažné důvody, pro jejichž existence nelze v řízení řádně pokračovat. Tyto důvody jsou uvedeny v občanském soudním řádu v § 268, kdy v odst. 1 je uvedeno, že výkon rozhodnutí bude zastaven jestliže

- byl nařízen, ačkoliv se rozhodnutí dosud nestalo vykonatelným (*neexistence vykonatelného titulu je důvodem k zastavení výkonu*

⁵² SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 217

⁵³ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 96

rozhodnutí v každém stadiu řízení, i když usnesení o nařízení exekuce nabylo právní moci)

- rozhodnutí, které je podkladem výkonu, bylo po nařízení výkonu zrušeno nebo se stalo neúčinným (*jedná se o případy zrušení titulu v řízení odvolacím, dovolacím, nebo obnově řízení*)
- zastavení výkonu rozhodnutí navrhl ten, kdo navrhl jeho nařízení (*jedná se o naplnění dispoziční zásady – pokud oprávněný navrhne zastavení řízení, musí soud vyhovět*)
- výkon rozhodnutí postihuje věci, které jsou z něho podle § 321 a § 322 vyloučeny (*věci, které jsou uvedeny v § 321 a 322 občanského soudního řádu, nemohou být v exekučním řízení prodány*)
- průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů (*v průběhu výkonu rozhodnutí bylo zjištěno, že výtěžek nepostačí ani ke krytí nákladů*)
- bylo pravomocně rozhodnuto, že výkon rozhodnutí postihuje majetek, k němuž má někdo právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí (§ 267) (*jedná se o případ úspěšnosti vylučovací žaloby*)
- po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané, ledaže byl tento výkon rozhodnutí již proveden, jestliže právo zaniklo před vydáním tohoto rozsudku (*jedná se o případ zániku práva po vydání exekučního titulu (postoupení pohledávky, zánik dluhu)*)
- výkon rozhodnutí je nepřijatelný, protože je tu důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat (*jedná se o vady exekučního titulu, pochybení při nařízení exekuce, atd.*)⁵⁴

V odst. 2 výše uvedeného § je pak uvedeno, že „výkon rozhodnutí bude zastaven též tehdy, jestliže povinný provedl z vymáhané peněžitě částky pohledávky opravného srážku stanovenou zvláštními předpisy a odvedl tuto srážku příslušnému orgánu, a to v rozsahu, v jaké byl povinen tuto srážku provést“. Odst. 3 pak uvádí, že „výkon prodejem zástavy bude zastaven také tehdy, jestliže zaniklo zástavní právo“.

---

⁵⁴ RAŠOVSKÁ, I. Jak být úspěšný v exekuci. Praha: Orac, 2002, str. 25-25 a zákon č. 99/1963 Občanský soudní řád

Usnesení o zastavení výkonu rozhodnutí neukládá žádnou povinnost k plnění. Jde tedy o usnesení ve smyslu ustanovení § 171 odst. 2 občanského soudního řádu, které je vykonatelné, jakmile bylo doručeno. Okamžikem doručení usnesení o zastavení výkonu rozhodnutí nastávají účinky i ve vztahu k třetím osobám, kterým nařízení výkonu rozhodnutí ukládalo nějaké povinnosti při provádění výkonu (např. plátce mzdy musí dnem doručením usnesení o zastavení řízení přestat provádět srážky). Účinky zastavení tedy nastávají nikoliv až po právní moci usnesení o zastavení výkonu rozhodnutí, nýbrž okamžikem doručení tohoto usnesení, tedy ihned.⁵⁵

5.2. Exekuce

Neuspokojivý stav při vymáhání práva a zejména při soudním nuceném výkonu rozhodnutí, který nebyl splněn dobrovolně, vedl skupinu poslanců k opětovnému předložení návrhu zákona o soudních exekutorech, jehož předchozí návrh po vrácení Senátem s pozměňovacími návrhy nebyl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky.⁵⁶ Dne 3.4.2001 tak byl vyhlášen ve Sbírce zákonů pod č. 120/2001 Sb. zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (dále jen „exekuční řád“) a stal se tak součástí právní řádu České republiky. Zákon nabývá plné účinnosti dnem 1. září 2001, od tohoto dne mohou podle něj soudní exekutoři provádět exekuce.⁵⁷

Zákonem zřízený institut soudního exekutora je založen na fakultativním přenesení vykonávací (exekuční) pravomoci soudů na nezávislého a nestranného exekutora, který jako nestátní orgán vykonává exekuční činnost ve svobodném povolání.⁵⁸ Jak je stanoveno v Listině základních práv a svobod České republiky v čl. 36, každá právnická a fyzická osoba je oprávněna domáhat se stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Toto ustanovení se samozřejmě vztahuje i na institut soudních exekutorů.⁵⁹

Soudní exekutoři ve schválené podobě jsou zavedenou institucí např. ve Francii, zemích Beneluxu a ve Skandinávii a v řadě dalších především evropských států, přičemž

---

⁵⁵ TRIPES, A. Exekuce v soudní praxi. Havlíčkův Brod: C.H.Beck, 2001, str. 109

⁵⁶ Hlavsa, P. Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. Praha: Linde, 2004, str. 9

⁵⁷ Epravo: [online] [cit. 29.7.2014] Dostupné z <http://www.epravo.cz/top/clanky/zakon-o-soudnich-exekutorech-exekucni-rad-prinasi-realnou-vymahatelnost-prava-8165.html>

⁵⁸ Hlavsa, P. Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. Praha: Linde, 2004, str. 9

⁵⁹ SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 221

nejznámější v České republice je asi úprava na Slovensku. Inspirace francouzským modelem je v případě českého zákona zjevná, přičemž právě francouzský model zaručuje až 70% úspěšnost vymáhání pohledávek.⁶⁰

Jak již bylo uvedeno v kapitole 5., byla od počátku roku 2013 výrazně zmírněna tzv. dvojkolejnost výkonu rozhodnutí neboli exekuce. Hlavním motivem tohoto omezení bylo zlepšit a urychlit proces vymáhání práva, kdy přetížené soudy toto již nezvládali, popř. zvládali, ale s velkými časovými prodlevami a celý výkon rozhodnutí se pak stal víceméně neefektivním. Vymáhání pohledávky prostřednictvím soudních exekutorů tak výrazně urychlilo proces domožení se práva oprávněného. Tato rychlost a větší komfortnost je již zřejmá při podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí/exekuce. Zatímco při provádění výkonu rozhodnutí soudem musel oprávněný uvést v návrhu způsob vymožení (např. při výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy musí oprávněný uvést plátce mzdy povinného, při výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky musí oprávněný uvést číslo účtu povinného), v návrhu na nařízení exekuce a pověření soudního exekutora, oprávněný žádný způsob vymožení pohledávky neuvádí a soudní exekutor si sám v součinnosti s příslušnými orgány tyto informace zjistí a pohledávku pak může souběžně vymáhat vícero způsoby. Dalším významnou skutečností, která souvisí se vznikem soudních exekutorů, je dopad na finanční provoz soudů, které dostávají finanční prostředky na svoji činnost ze státního rozpočtu. Potom v případě, kdy je výkon rozhodnutí zastaven pro bezvýslednost (nemajetnost povinného), doplácel na celý administrativní aparát, který se na daném bezvýsledném výkonu rozhodnutí podílel, právě stát. Oproti tomu v případě bezvýsledné exekuce soudnímu exekutorovi nikdo na tyto náklady žádnou částku nepřispívá a soudní exekutor si ji hradí sám.

V kompetenci výkonu rozhodnutí prováděné výlučně soudem nadále zůstalo vykonávání rozhodnutí dle § 251 odst. 2 občanského soudního řádu (např. o výchově nezletilých dětí, cizí rozhodnutí, vyklizení bytu se zajištěním bytové náhrady).

5.2.1. Soudní exekutoři

Soudní exekutor je fyzická osoba splňující předpoklady podle exekučního řádu, a kterou stát pověřil exekutorským úřadem.⁶¹ Soudní exekutor vykonává dle § 2 exekučního

---

⁶⁰ Epravo: [online] [cit. 29.7.2014] Dostupné z <http://www.epravo.cz/top/clanky/zakon-o-soudnich-exekutorech-exekucni-rad-prinasi-realnou-vymahatelnost-prava-8165.html>

⁶¹ RAŠOVSKÁ, I. Jak být úspěšný v exekuci. Praha: Orac, 2002, str. 134

řádu svoji činnost nezávisle. Nezávislost na státu je základním předpokladem exekutorovy nestrannosti při výkonu exekuční činnosti. Nezávislost institucionální je pak nezávislost, kdy je exekutor vázán pouze právním řádem a rozhodnutími soudů, které patří do soustavy exekučních orgánů. Exekutor při výkonu exekuční činnosti není povinen respektovat pokyny jiných státních orgánů.⁶²

Předpoklady, které soudní exekutor musí splňovat, jsou taxativně uvedeny v § 9 exekučního řádu:

- plná způsobilost k právním úkonům
- úplné vysokoškolské vzdělání na právnické fakultě vysoké školy v České republice
- bezúhonnost
- tříletá exekutorská praxe (*touto prací se rozumí praxe exekutora, exekutorského kandidáta a exekutorského koncipienta. Exekutorská komora České republiky započítává zcela do exekuční praxe praxi soudce, prokurátora, notáře, komerčního právníka, advokáta, státního zástupce, justičního čekatele, advokátního koncipienta, notářského kandidáta*)
- složení exekutorské zkoušky (*lze také uznat odbornou justiční zkoušku, soudcovskou zkoušku, advokátní zkoušku, prokurátorskou zkoušku, notářskou zkoušku, profesní zkoušku komerčního právníka a závěrečnou zkoušku právního čekatele*)⁶³

Soudní exekutor je jmenován a pověřen exekutorským úřadem ministrem spravedlnosti. Pověření státem k této činnosti dává exekutorovi veřejnou důvěru, autoritu a vážnost. Stát (ministerstvo spravedlnosti) pak také disponuje pravomocí kontrolní vůči soudnímu exekutorovi, neboť stát přenáší svou pravomoc na soukromého nestátního činitele, a proto je nezbytné, aby stát měl možnost přezkoumat exekuční činnost a činnost spočívající v sepisování listin a výkonu jiné činnosti stanovené zákonem, neboli v tzv. další činnosti

---

⁶² Hlavsa, P. Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. Praha: Linde, 2004, str. 15

⁶³ Zákon č. 120/2001 Sb. Exekuční řád a SCHELLEOVÁ, I. a kol. Exekuční řízení. Praha: Eurolex Bohemia, 2005, str. 225

exekutora.⁶⁴ Kompletní výčet pravomocí ministerstva spravedlnosti vůči soudním exekutorům je uveden v § 8 exekučního řádu.

Další institucí, která je povinna dohlížet na činnost soudních exekutorů, je Exekutorská komora České republiky. Komora je zřízena zákonem č. 120/2001 Sb. exekuční řád a je stavovskou organizací profesní samosprávy sdružující soudní exekutory. Členství v ní je pro všechny exekutory povinné ze zákona. Exekutor se stává jejím členem okamžikem jmenování exekutorem. Exekutorská komora je právnickou osobou. Jménem komory jedná prezident jako její statutární orgán.⁶⁵ Dalšími orgány komory pak jsou revizní komise, kontrolní komise, kárná komise, zkušební komise, právní a legislativní komise, vzdělávací komise, mediální komise, IT komise, mezinárodní komise.

5.2.2. Zahájení exekučního řízení

Exekuční řízení je stejně jako soudní výkon rozhodnutí zahájeno pouze na návrh oprávněného. Příslušnost exekutora není zákonem určena. Oprávněný si tedy může vybrat kteréhokoliv soudního exekutora bez ohledu na bydliště své nebo povinného.⁶⁶ Toto kritérium může být časem změněno, neboť květnový sněm komory schválil usnesení, ve kterém „*podporují urychlené zavedení systému (tzv. princip teritoriality) místní příslušnosti soudních exekutorů s rovnoměrným přidělováním exekucí soudním exekutorům místně příslušným podle místa bydliště povinného, a žádá o urychlené provedení legislativních změn, které k zavedení tohoto principu garantují faktickou nestrannost a nezávislost soudních exekutorů povedou a odstraní stav, kdy exekutoři jsou si navzájem konkurujícími podnikateli usilujícími o získání co nejvíce exekucí*“.⁶⁷

Exekuční návrh podává oprávněný přímo soudnímu exekutorovi, kterého chce oprávněný provedením exekuce pověřit. Exekuční návrh musí obsahovat příslušné náležitosti dle § 38 exekučního řádu. Dnem doručení návrhu exekutorovi je zahájeno exekuční řízení. Následně, aby exekutor mohl začít vymáhat pohledávku oprávněného, je třeba, aby jej

---

⁶⁴ Hlavsa, P. Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. Praha: Linde, 2004, str. 19

⁶⁵ Exekutorská komora České republiky [online] [cit. 30.7.2014] Dostupné z <http://www.ekcr.cz/index.php?p=uvod&w=>

⁶⁶ RAŠOVSKÁ, I. Jak být úspěšný v exekuci. Praha: Orac, 2002, str. 137

⁶⁷ Platforma za teritorialitu soudních exekutorů [online] [cit. 30.7.2014] Dostupné z <http://teritorialita.webnode.cz/news/snem-soudnich-exekutoru-se-drtivou-vetsinou-prihlasil-k-teritorialite-/>

provedením exekuce pověřil příslušný exekuční soud. Exekutor je povinen o toto pověření povinen zažádat do 15 dnů ode dne, kdy mu byl doručen exekuční návrh. Pokud jsou splněny všechny zákonné požadavky, vydá soud do 15 dnů pověření k provedení exekuce. Exekutor dále ve lhůtě do 15 dnů od doručení pověření soudem zašle oprávněnému a povinnému vyrozumění o zahájení exekuce.⁶⁸

5.2.3. Exekuční titul

Náležitostí, která je nezbytnou součástí exekučního návrhu je dle § 38 odst. 2 exekučního řádu exekuční titul opatřený doložkou vykonatelnosti. Dle § 40 odst. 1 citovaného zákona se jedná o níže uvedené tituly:

- vykonatelné rozhodnutí soudu nebo exekutora, pokud přiznává právo, zavazuje k povinnosti nebo postihuje majetek
- vykonatelné rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu činného v trestním řízení, pokud přiznává právo nebo postihuje majetek
- vykonatelný rozhodčí nález
- notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sepsaný podle zvláštního právního předpisu
- vykonatelné rozhodnutí a jiný exekuční titul orgánů veřejné moci
- jiná vykonatelná rozhodnutí a schválené smíry a listiny, jejichž výkon připouští zákon

a dále dle odst. 4 tohoto § pak také rozhodnutí o soudním prodeji zástavy, obsahuje-li označení oprávněné a povinné osoby, zástavy a výši zajištěné pohledávky a jejího příslušenství.⁶⁹

Problematika doložky vykonatelnosti byla již řešena v kapitole 5.1.1. této bakalářské práce.

5.2.4. Způsoby provedení exekuce

Novela celé šesté části zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu, která se pro aplikaci jednotlivých způsobů vymáhání použije jak pro soudní výkon rozhodnutí, tak pro

---

⁶⁸ Člověk v právu [online] [cit. 30.7.2014] Dostupné z <http://www.clovekvpravu.cz/obcanske-soudni-řízení-aktualizovano-k-11-2012-90/vykon-rozhodnuti-a-exekuce-124/exekuce-prubeh-511/zahajeni-exekucniho-řízení-exekucni-navrh-513>

⁶⁹ Zákon č. 120/2001 Sb. exekuční řád

exekuce. V souvislosti s případným zrušením dvoukolejnosti exekucí se dokonce uvažovalo o úplném zrušení části šesté občanského soudního řádu a její transformaci do exekučního řádu, nicméně od tohoto řešení bylo nakonec z pragmatických důvodů upuštěno.⁷⁰

Exekuce je možno stejně jako výkon rozhodnutí rozdělit na peněžítá a nepeněžítá plnění. Peněžítá plnění jsou uvedena v § 59 odst. 1 exekučního řádu:

- srážky ze mzdy a jiných příjmů
- příkázáním pohledávky
- prodej movitých věcí a nemovitých věcí
- postižením závodu
- zřízením exekutorského zástavního práva na nemovitých věcech
- správou nemovité věci
- pozastavením řidičského oprávnění

Nepeněžítá plnění jsou uvedena v § 59 odst. 2 exekučního řádu:

- vyklizení
- odebrání věci
- rozdělením společně věci
- provedení prací a výkonů⁷¹

Jednotlivé typy exekucí byly již popsány a rozebrány v kapitole 5.1.2. způsoby výkonu rozhodnutí. Novým typem exekuce vstoupivším do exekučního řádu od 1.1.2013 je pozastavení řidičského oprávnění. Nařídit exekuci tímto způsobem lze pouze proti povinnému, který má nedoplatky výživného na nezletilé dítě. Autoři novely se inspirovali na Slovensku, kde je tento institut využíván výjimečně. U nás má v současné době mnoho příznivců stejně jako odpůrců. Hlasy z řad odpůrců namítají, že toto opatření nemá přímé vymáhací účinky a je-li použito vůči povinnému, který nemá jiné postižitelné příjmy (neboť ty by exekutor také postihl) je ve své podstatě neúčinné. Příznivci naopak namítají, že nedoplatky na výživném mají při vymáhání pohledávek vzhledem ke svému charakteru prioritu a jakýkoliv prostředek, který povinného může donutit ke splnění své povinnosti je

---

⁷⁰ Ipravnik [online] [cit. 31.7.2014] Dostupné z http://www.ipravnik.cz/cz/clanky/art_8631/velke-zmeny-exekucniho-prava-od-1-ledna-2013.aspx

⁷¹ Zákon č. 120/2001 Sb. exekuční řád

žádoucí.⁷² V exekučním řádu je exekuce odebráním řidičského oprávnění upravena v § 71a. Při realizaci exekuce odebráním řidičského oprávnění se postupuje tak, že soudním exekutorem vydaný exekuční příkaz se doručí oprávněnému, povinnému a orgánu, který vede registr řidičů. Dnem doručení příkazu povinnému se povinnému pozastavuje řidičské oprávnění. Existuje výjimka, kdy exekutor vydaný příkaz zruší, a to v případě, prokáže-li povinný, že řidičské oprávnění je nutné při výkonu jeho povolání.⁷³

5.2.5. Ukončení exekuce

Stejně jako u ukončení výkonu rozhodnutí je i u ukončení exekuce žádoucí stav ukončení exekuce vymožené plnění a uspokojení oprávněného. Dalším ze způsobů ukončení exekuce je pak zastavení exekuce. Novela exekučního řádu provedená zákonem č. 286/2009 Sb. přenesla rozhodování o zastavení exekuce ze soudů na soudní exekutory. Vzhledem k významným důsledkům rozhodování o zastavení exekuce a o jejich nákladech je exekutorovi tato pravomoc svěřena pouze v případě, není-li mezi účastníky řízení sporu. Exekutor je oprávněn učinit závěr o souhlasu účastníka se zastavením exekuce i na základě výzvy podle § 101 odst. 4 občanského soudního řádu. Účastníci exekučního řízení podle tohoto § neztrácejí možnost vyjádřit nesouhlas se zastavením exekuce soudním exekutorem a dále mohou iniciovat soudní přezkum rozhodnutí exekutora podáním dovolání dle § 55c exekučního řádu.⁷⁴

Exekuční řízení je možno zastavit pouze dle § 55 exekučního řádu. Dle odst. 1 citovaného zákona „*může návrh na zastavení exekuce podat povinný do 15 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o důvodu zastavení exekuce*“. Dále soudní exekutor dle § 3 exekučního řádu „*vyzve do 15 dnů od doručení návrhu další účastníky exekuce, aby se vyjádřili, zda s návrhem souhlasí, a aby se v případě, kdy nesouhlasí s tvrzeními obsaženými v návrhu na zastavení, k tomuto vyjádřili. Jestliže všichni účastníky souhlasí, exekutor návrh na zastavení exekuce vyhoví. Nevyhoví-li exekutor návrhu na zastavení exekuce, postoupí jej k rozhodnutí exekučnímu soudu*“.⁷⁵

---

⁷² Exekutorská komora ČR [online] [cit. 31.7.2014] Dostupné z <http://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/891-44-vsechno-co-jste-chteli-vedet-o-exekucich-ale-bali-jste-se-zeptat-6-dil-exekuce-pozastavenim-ridicskeho-opravneni?w=> a Epravo [online] [cit. 31.7.2014] Dostupné z <http://www.epravo.cz/top/clanky/exekuce-pozastavenim-ridicskeho-opravneni-88568.html>

⁷³ Zákon č. 120/2001 Sb. exekuční řád

⁷⁴ Komorní listy, časopis soudních exekutorů, č. 3/2011, str. 19

⁷⁵ Zákon č. 120/2001 Sb. exekuční řád

6. Exekuční řízení správněprávní

Správní exekuce představuje, či spíše představovat může (neboť logicky není ani stadiem obligatorním ani automaticky následujícím stadia předchozí), závěrečně stadiem celého správního řízení. Tomuto závěrečnému postavení správní exekuce v rámci celého správního řízení pak odpovídá i systematické zařazení její právní regulace do poslední, jedenácté hlavy druhé části zákona č. 500/2004 Sb. správní řád.⁷⁶

Správní exekuce se povětšinou provádí tzv. faktickými úkony – ty představují bezprostřední, přímý vrchnostenský zásah do práv či svobod dané osoby činěný proti její vůli.⁷⁷

6.1. Zahájení správní exekuce

Uplatnit exekuční titul (tj. přímo se domáhat exekuce) může ten, kdo je oprávněný z exekučního titulu. Oprávněným je ta osoba, které z vykonatelného rozhodnutí vyplývá nějaké právo vůči povinnému. Zatímco jsou správní orgány obecně vždy povinny z moci úřední zajistit výkon správního rozhodnutí, neboť jejich posláním je chránit veřejný zájem, oprávněný se může rozhodnout, jestli a kdy se bude exekuce domáhat.⁷⁸ Lhůta pro provedení exekuce je dána v § 108 odst. 4 – nařídit exekuci může správní orgán nejpozději do 5 let a provádět ji nejpozději do 10 let poté, co měla být povinnost splněna dobrovolně. Jedná se o lhůty prekluzivní. V případě, že by správní orgán nepřistoupil k provedení exekuce, jedná se o nesprávný úřední postup sankcionovaný podle zvláštních právních předpisů.⁷⁹

Správní řád rozlišuje způsob plnění, na které je exekuce nařízena a to buďto peněžitá anebo nepeněžitá. S ohledem na toto rozdělení exekucí, rozlišuje i správní řád jednotlivé vykonavatele exekuce:

- pro exekuci, vybírání a evidenci peněžitých plnění se uplatní postup pro správu daní (*správní řád upravuje prakticky jen věcnou příslušnost správních orgánů k této exekuci - § 106 správního řádu*) – daňová exekuce

⁷⁶ SKULOVÁ, S. Správní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 325

⁷⁷ SKULOVÁ, S. Správní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 326

⁷⁸ Ekologický právní servis [online] [cit. 2.8.2014] Dostupné z <http://www.eps.cz/poradna/kategorie/spravni-rad-a-spravni-řízení/rada/spravni-exekuce-a-mareni-vykonu-spravniho-rozhod>

⁷⁹ Metodická pomůcka odboru stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj pro stavební úřady, vydáno v prosinci 2010, str. 2 a zákon č. 500/2004 Sb. správní řád

- pro exekuci na nepeněžitá plnění (*upravena a vykonávaná dle správního řádu - § 107 a násl.*) – správní exekuce

Dle § 105 odst. 2 má oprávněná osoba z exekučního titulu právo volby, zda exekuci provede správní orgán či soudní exekutor. Do novelizace zákona č. 99/1963 Sb. byla také další možnost obrátit se přímo na soud a nechat jej realizovat výkon rozhodnutí. V současné době by soud dle § 251 odst. 3 takové to podání odmítl.

6.1.1. Exekuční správní orgán pro nepeněžitá plnění

V případě, že si oprávněná osoba zvolí exekuci pro nepeněžitá plnění, kterou bude provádět správní orgán a nikoliv soudní exekutor, je správní orgán, který bude tuto exekuci provádět ustanoven v § 107 správního řádu. Exekučními správními orgány jsou správní orgány oprávněné k exekuci. Jedná se tedy zásadně o správní orgán, je-li orgánem moci výkonné a vydal rozhodnutí v prvním stupni (nebo schválil smír). Vydal-li takové rozhodnutí orgán obce nebo kraje (*zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, tzv. zvláštní orgán obce či obecní policie, zastupitelstvo kraje, rada kraje, hejtman či tzv. zvláštní orgán kraje*), je exekučním orgánem obecní úřad (*úřad městyse, městský úřad, magistrát, úřad městského obvodu nebo městské části*), resp. krajský úřad. Obecní úřad obce s rozšířenou působností je exekučním orgánem také tehdy, požádá-li ho o exekuci správní orgán, v předcházejícím výčtu neuvedený, který má sídlo v jeho správním obvodu a který vydal exekuční titul v prvním stupni nebo ho schválil.⁸⁰

6.1.2. Exekuční správní orgán pro peněžitá plnění

V případě, že se jedná o peněžitá plnění a oprávněná osoba si zvolí jako vykonavatele exekuce správní orgán, je příslušnost správního orgánu určena v § 106 správního řádu. V § 106 odst. 1 je oprávněný orgán určený k exekuci jako obecný správce daně. Toto označení lze vysvětlit tak, že správu daní lze charakterizovat jako soubor činností (zajišťování stanovení, vybírání a vymáhání) peněžitých plnění, které jsou příjmem veřejných rozpočtů. Správcem daně je pak správní orgán, jemuž je určitý rozsah uvedené působnosti zákonem přikázán. K určení věcné příslušnosti orgánů provádějící exekuci na peněžitá plnění se tak

---

⁸⁰ HENDRYCH D. a kol. Správní právo, 7. vydání. Praha: C.H.Beck, Praha, 2009, str. 301

musí vycházet ze zvláštních zákonů a přitom rozlišovat, zda vymáhané plnění je směřováno do veřejných rozpočtů, nebo je vymáháno pro jiný oprávněný subjekt.⁸¹

Jedná-li se o peněžité plnění, které je příjmem veřejného rozpočtu, pak jej vymáhají níže uvedené orgány:

- krajské úřady, pokud jde o rozhodnutí vydaná v prvním stupni orgánem kraje
- orgány hl. města Prahy a orgány městských částí, pokud jde o rozhodnutí jimi vydaná v prvním stupni
- celní úřady podle § 5 odst. 4 písm. m), § 2 písm. d) zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, které vymáhají peněžité plnění, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak
- územní finanční orgány (finanční úřady a finanční ředitelství) podle § 1 zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech
- obecní úřady, pokud jde o rozhodnutí vydaná v prvním stupni orgánem obce – obecní úřad však může požádat příslušný celní úřad o provedení exekuce
- jiné orgány, stanoví-li tak zvláštní zákon.⁸²

Lze tedy konstatovat, že exekučními orgány pro uvedená peněžité plnění jsou především celní úřady nebo územní finanční orgány. Rozdělení věcné příslušnosti mezi celní a finanční úřady bude možné vyčíst jen ze zvláštních předpisů, tendencí je převést exekuce rozhodnutí správních orgánů na celní úřady. V případě je-li oprávněnou osobou jiná osoba a peněžité plnění uložené v exekučním titulu nemíří do veřejného rozpočtu, nemá celní úřad ani územní finanční orgán ze zákona působnost toto plnění vymáhat. Oprávněná osoba je musí vymáhat prostřednictvím krajských a obecních úřadů, ale pouze pokud jde o rozhodnutí vydaná orgány příslušného samosprávného celku v prvním stupni anebo je může vymáhat prostřednictvím soudních exekutorů.⁸³

---

⁸¹ HENDRYCH D. a kol. Správní právo, 7. vydání. Praha: C.H.Beck, Praha, 2009, str. 300

⁸² HENDRYCH D. a kol. Správní právo, 7. vydání. Praha: C.H.Beck, Praha, 2009, str. 300

⁸³ HENDRYCH D. a kol. Správní právo, 7. vydání. Praha: C.H.Beck, Praha, 2009, str. 300 - 301

6.2. Exekuční titul

Stejně jako u soudního výkonu rozhodnutí a exekuce prováděné soudními exekutory, je i ve správní exekuci nezbytnou náležitostí, bez které není možno správní exekuci realizovat pravomocný a vykonatelný exekuční titul. Dle § 104 správního řádu je jím vykonatelné správní rozhodnutí nebo vykonatelný smír.

6.3. Způsoby provedení správní exekuce na nepeněžitá plnění

Způsoby provedení správní exekuce na nepeněžitá plnění upravuje správní řád v § 119 až § 129. Dle obsahu je možno jej rozdělit podle níže uvedených kritérií:

- exekuce provedena náhradním výkonem v případě zastupitelných plnění (§ 119 správního řádu)
- exekuce provedena přímým vynucením v případě nezastupitelných plnění (§ 120 - § 128 správního řádu)
- uložením donucovacích pokut (§ 129 správního řádu)⁸⁴

6.3.1. Exekuce provedená náhradním výkonem

V tomto typu exekuce je možné, že povinnost, která je povinnému subjektu uložena splnit v exekučním příkazu, může vykonat jiná osoba. Náklady, které při tomto výkonu vzniknou, má za povinnost uhradit povinný.

6.3.2. Exekuce provedená přímým vynucením

U typu exekuce provedené přímým vynucením nemůže správním orgánem uloženou povinnost vykonat nikdo jiný než povinný. Jedná se o níže uvedené typy exekuce:

- vyklizením nemovitosti, stavby, bytu, místnosti nebo jiných prostor (*má-li povinný za povinnost vyklidit objekt, exekuční správní orgán vydá exekuční příkaz a exekuci provede, povinný musí být informovaný nejméně 5 dní před provedením úkonu a při provádění musí být přítomna nestranná osoba*)
- odebráním movité věci (*exekuční správní orgán vydá exekuční příkaz, ve kterém výslovně a jednoznačně, tak aby se nedala zaměnit, označí předmětnou věc, movitou věc odebere povinnému oprávněná*

---

⁸⁴ SKULOVÁ, S. Správní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 343

úřední osoba a odevzdá osobě oprávněné, popř. řádně uloží na místě k tomu určeném)

- *předvedením (exekuční příkaz se doručuje orgánům, které mají předvedení provést – Policie České republiky nebo jiný ozbrojený sbor, či obecní policie*⁸⁵

6.3.3. Uložením donucovacích pokut

K uložení donucovací pokuty přistoupí správní orgán tehdy, nelze-li nebo není-li účelné provádět exekuci náhradním výkonem nebo přímým vynucením. Lze ji uložit až do výše nákladů na náhradní výkon nebo nelze-li náhradní výkon provést, až do výše 100 000.00 Kč. Je možno ji uložit jak v případě zastupitelných plnění, tak v případě plnění nezastupitelných. V tomto případě pokuty vybírá orgán, které je uložil a nikoliv celní úřad nebo finanční územní orgán.⁸⁶

6.4. Způsoby provedení správní exekuce na peněžitá plnění

Správní exekuce na peněžitá plnění nemá ve správním řádu vlastní právní úpravu, a proto se pro exekuci, vybírání a evidenci peněžitých plnění uplatní postup pro správu daní dle zákona č. 280/2009 Sb. daňový řád.⁸⁷ V daňovém řádu jsou způsoby provedení exekuce upraveny v § 178 odst. 5 – srážky ze mzdy, příkázáním pohledávky z účtu, příkázáním jiné peněžité pohledávky, postižením jiných majetkových práv, prodejem movitých věcí, prodejem nemovitost.⁸⁸

6.5. Způsoby ukončení správní exekuce

Nejoptimálnějším a pro oprávněného nejžádoucím způsobem ukončení jakékoliv exekuce, tedy i správní exekuce je, jak již bylo řečeno v kapitolách předešlých, ukončení vymožením plnění. Avšak stejně tak jako u výkonu rozhodnutí a soudní exekuce je jedním ze způsobu ukončení exekuce zastavení exekučního řízení. Správní řád podmínky zastavení exekučního řízení uvádí v § 115. Správní exekuce se zastavuje na žádost nebo z moci úřední usnesením, proti kterému se nelze odvolat.⁸⁹

⁸⁵ SKULOVÁ, S. Správní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 345-349

⁸⁶ SKULOVÁ, S. Správní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 350

⁸⁷ SKULOVÁ, S. Správní právo procesní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, str. 333

⁸⁸ Zákon č. 280/2009 Sb. daňový řád

⁸⁹ Zákon č. 500/2004 Sb. správní řád

6.6. Daňová exekuce

V případě daňové exekuce se postupuje dle již zmíněného zákona č. 280/2009 Sb. daňový řád, který nabyl účinnosti dne 1.1.2011. Daňová exekuce je procesní činnost správce daně, která směřuje k naplnění účelu daňového řízení, což je vymožení nedoplatku daňového dlužníka.⁹⁰ Daňovým nedoplatkem se pak dle daňového řádu rozumí částka daně, která dosud není uhrazena, přestože již uplynul den splatnosti daně, a zároveň i neuhrazené příslušenství daně (úroky, penále, pokuty, náklady řízení), u něhož uplynul den splatnosti, a také dosud neuhrazenou částku zajištěné daně. Nedoplatek hradí daňový subjekt jako svůj daňový dluh, a proto jej daňový řád ve fázi vymáhání označuje jako daňového dlužníka.⁹¹

6.6.1. Zahájení řízení

Řízení je zahajováno z moci úřední a oprávněný, kterým je vždy příslušný správce daně, si může dle § 175 odst. 1 vybrat, zda si daňový nedoplatek vymůže sám nebo prostřednictvím soudního exekutora. Dle § 160 odst. 1 není možno daňový nedoplatek vymáhat po uplynutí šestileté lhůty pro placení daně, která začíná běžet dnem splatnosti daně. Daňové exekuční řízení je zahájeno vydáním exekučního titulu.

6.6.2. Exekuční titul

V rámci daňového výkonu rozhodnutí odpadá „první soudní kolečko“ neboli nalézací řízení, z něhož má vzejít exekuční titul.⁹² Exekučním titulem je dle § 176 odst. 1:

- výkaz nedoplatků sestavený z údajů evidence daní
- vykonatelné rozhodnutí, kterým je stanoveno peněžité plnění
- vykonatelný zajišťovací příkaz.

6.6.3. Způsoby provedení daňové exekuce

Daňový řád ve své právní úpravě uvádí způsoby, kterými je možné daňovou exekuci realizovat. Tento jejich taxativní výčet je uveden v § 178 odst. 5 a jedná se o níže uvedené způsoby:

- srážkami ze mzdy (§ 187 - § 189)

⁹⁰ RAŠOVSKÁ, I. Jak být úspěšný v exekuci. Praha: Orac, 2002, str. 148

⁹¹ Portál veřejné správy [online] [cit. 4.8.2014] Dostupné z <http://portal.gov.cz/portal/podnikani/situace/243/246/6120.html>

⁹² Exekutorská komora České republiky [online] [cit. 4.8.2014] Dostupné z <http://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/866-31-danova-exekuce-a-dalsi-rezimy?w=>

- příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb (§ 190)
- příkázáním jiné peněžité pohledávky (§ 191)
- postižením jiných majetkových práv (§ 192 - § 193)
- prodejem movitých věcí (§ 203 - § 217)
- prodejem nemovitostí (§ 218 - § 232)

Všechny tyto způsoby provedení byly již popsány v kapitole 5.1.2. věnující se způsobům provedení výkonu rozhodnutí, a proto již v této kapitole detailně rozebírány nebudou.

6.6.4. Ukončení daňové exekuce

Způsob ukončení daňové exekuce je opět stejný jako u výkonu rozhodnutí, soudní exekuce či správní exekuce – ukončení exekuce uspokojením oprávněného či zastavením exekuce. Zastavení exekuce upravuje § 181 odst. 3 daňového řádu:

- pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky
- odpadl důvod, pro který byla daňová exekuce nařízena
- povolí počkání úhrady nedoplatku
- bylo pravomocně rozhodnuto, že postihuje majetek, k němuž náleží právo nepřipouštějící exekuci, nebo věci nepodléhající exekuci
- zaniklo právo vymáhat nedoplatek
- předpokládaný výtěžek nepostačí, ani ke krytí exekučních nákladů
- pokračování v daňové exekuci by bylo spojeno s nepoměrnými obtížemi
- dlužník, jehož mzda je exekučovaná, nepobírá nejméně po dobu jednoho roku mzdu aspoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny (*toto ustanovení bude s účinností od 1.1.2015 z daňového řádu vyškrtnuto*)
- bylo nařízeno více daňových exekucí a k úhradě vymáhaného nedoplatku postačí pouze některá z nich
- je tu jiný důvod, pro který nelze v daňové exekuci pokračovat.

7. Střet a porovnání exekucí

V praxi mohou nastat případy, kdy povinná fyzická či právnická osoba má více vykonatelných povinností a závazků, jejichž splnění je pak vynucováno výkonem rozhodnutí a exekucí – soudní, správní, daňovou souběžně. Pro tento případ stanoví zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, pravidla jak bude ve vzájemném střetu výkonu rozhodnutí, daňové exekuce, správní exekuce a exekuce prováděné soudním exekutorem postupováno.⁹³

Tento zákon představuje speciální úpravu ve vztahu k procesním předpisům upravujícím výkon rozhodnutí (exekuci) a uplatní se jen v případech předvídatelných v ustanoveních § 1 citovaného zákona. Zákon vychází ze způsobů výkonu rozhodnutí, jak je připouští platná právní úprava občanského soudního řádu, daňové exekuce, správní exekuce a exekuční řád, neboť řešení možného střetu musí navazovat na zákonem vymezené postupy, které jednotlivé procesní předpisy pro jednotlivé způsoby výkonu rozhodnutí (exekuce) stanoví.⁹⁴

V problematice střetu exekucí bylo dne 21.7.2004 Nejvyšším soudem České republiky vydáno usnesení čj. 20 Cdo 331/2004, ve kterém byl vysloven závěr, že zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, nedopadá na případy souběhu výkonu rozhodnutí prováděného soudem a exekuce prováděné soudním exekutorem. Tento závěr je v rozporu s dosavadními závěry, na kterých se soudní praxe (zde myšleno včetně exekutorů) shodla. Výše zmíněný závěr učiněný Nejvyšším soudem je zjevně vystavěn na východisku, že jak výkon rozhodnutí, tak exekuce jsou z pohledu zákona č. 119/2001 Sb. exekucemi, prováděnými dle téhož předpisu – občanského soudního řádu. Toto východisko je však chybné. Předpisem, podle kterého je soudním exekutorem prováděna exekuce, je exekuční řád a nikoliv občanský soudní řád. Nejvyšším soudem uvažovaný důvod, pro který by ustanovení zákona č. 119/2001 Sb. nedopadala na souběh výkonu rozhodnutí prováděného soudem a exekuce prováděné soudním exekutorem, tedy není dán.⁹⁵

---

⁹³ Hlavsa, P. Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. Praha: Linde, 2004, str. 156

⁹⁴ Hlavsa, P. Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. Praha: Linde, 2004, str. 157

⁹⁵ Konkurs a vyrovnání – Odborný ekonomický měsíčník online] [cit. 5.8.2014] Dostupné z <http://www.konkurs-vyrovnani.cz/index.php?idac=73&idb=9>

7.1. Střet exekucí v případě srážek ze mzdy

Ze zákona č. 119/2001 Sb. si dovoluji vybrat konkrétní případ střetu exekucí u jednoho způsobu provedení exekuce, a to střet exekucí v případě srážek ze mzdy. Další způsoby provedení exekucí, při kterých může dojít ke střetu a které tento zákon upravuje, jsou tyto: příkázání pohledávky, prodej movitých věcí, prodej nemovitosti, správa nemovitosti, a prodej podniku.

V případě souběhů výkonu rozhodnutí a exekucí u způsobu provedení exekuce srážek ze mzdy je tento postup upraven v § 3 - § 7 citovaného zákona. V těchto § jest uvedeno, že byl-li nařízen souběžně soudní výkon rozhodnutí, soudní či daňové exekuce, mohou být výkony rozhodnutí (exekuce) realizovány souběžně podle svého pořadí, což znamená dnem, kdy byly plátcí mzdy doručeny exekuční příkazy. V případě, že bylo plátcí mzdy téhož dne doručeno více exekučních příkazů, budou mít tyto příkazy stejné pořadí. Zákon dále umožňuje, aby v případě, kdy o to požádá plátcé mzdy, oprávněný či povinný z kteréhokoliv realizovaného výkonu rozhodnutí (exekuce), soud rozhodl o tom, jaká částka má být v příslušném výplatním období ze mzdy povinného sražena a kolik z ní má připadnout jednotlivým oprávněným. Zároveň může příslušnou částku plátce mzdy zaslat soudu a ten následně tuto částku rozdělí a zašle oprávněným.⁹⁶ Provádí-li srážky ze mzdy povinného několik plátců mzdy zároveň, zašlou srážky soudu. Soud prověří, zda celkově sražená částka nepřevyšuje pohledávky všech oprávněných. Nepřevyšuje-li je, vyplatí jednotlivým oprávněným na ně připadající část ze sražené částky. Převyšuje-li je, vyplatí soud ze sražené částky oprávněným tolik, kolik odpovídá jejich pohledávkám, a zbytek vrátí povinnému.⁹⁷

7.2. Porovnání exekucí

Všechny typy exekucí, které byly popsány ve výše uvedených kapitolách, mají mnoho společného a také mnoho rozdílného. Zaměřím-li se na společně znaky jednotlivých typů exekucí, tak těmi povinnými jsou vždy účastníci řízení – oprávněný a povinný. Dalšími účastníky, kteří se mohou ve výkonu rozhodnutí (exekuci) objevit jsou pak plátcé mzdy, peněžní ústav, atd. Dále u všech typů exekucí pak musí být existence rozhodnutí, ve kterém je přiznáno oprávněnému nějaké právo, které je vymahatelné a které nebylo ve stanovené lhůtě

---

⁹⁶ Hlavsa, P. Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. Praha: Linde, 2004, str. 159

⁹⁷ Zákon č. 119/2001 Sb. kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí

uspokojeno. Všechny typy exekucí mohou být vymáhány pouze na základě zákona a v zákoně stanoveným předpisem.

Zaměřím-li se na rozdíly jednotlivých výkonů rozhodnutí (exekucí) mohu začít hned u toho základního – názvu toho jak se proces, který následuje po vykonatelnosti titulu a nesplnění povinnosti nazývá – zatímco občanský soudní řád používá název výkon rozhodnutí, exekuční řád, správní řád a daňový řád užívají název exekuce. Rozdílná je i sféra, ve které se výkon rozhodnutí (exekuce) vykonává – exekuci vykonávající orgány správní, finanční územní správy a soudy jsou orgány, jejichž provoz je hrazen ze státního rozpočtu. Oproti tomu soudní exekutoři, jsou fyzické osoby podnikající za účelem dosažení zisku a jejich zisk je přímo úměrný tomu kolik exekucí vymůžou, neboť vymáhají nejen pohledávku pro oprávněného, ale i náklady soudního exekutora, které jsou jejich odměnou a příjmem. Dalo by se tak říci, že exekuce prováděná soudním exekutorem je efektivnější a rychlejší neboť i sám soudní exekutor má svůj zájem na jejím vymožení, a to na rozdíl od vykonavatelů (zaměstnanců) soudů, správních úřadů a územních finančních orgánů. Rozdíl je i zahájení řízení a v exekučních titulech. U exekučních titulů, kde je oprávněným orgán státní správy, jsou řízení zahajována z úřední povinnosti (ex offio) a nezahájení takového řízení a případné promlčení nároku by bylo řešeno s odpovědnou osobou jako porušení povinností, u oprávněných fyzických či právnických osob záleží pouze na zvážení této osoby, zda přistoupí k vymáhání svého práva. U problematiky exekučních titulů pak „vybočuje“ exekuce daňová, u které odpadlo řízení nalézací a např. výkaz nedoplatků je rovnou i vykonatelných exekučním titulem. U exekučních titulů, které je možno uplatnit u soudu, správních úřadů a soudních exekutorů, musí být vyznačena doložka právní moci a vykonatelnosti. Bez této náležitosti pak výkon rozhodnutí (exekuční řízení) nelze zahájit. Rozdíl je ve způsobech provedení výkonu rozhodnutí (exekuce), dle správního řádu je možno vymáhat pouze nepeněžité plnění, dle daňového řádu je možno vymáhat pouze peněžité plnění a dle občanského soudního řádu a exekučního řádu je pak možno vymáhat jak peněžité tak i nepeněžité plnění.

8. Závěr

Jak již bylo v úvodu řečeno téma Porovnání správní a soudní exekuce jsem si vybrala, neboť se jedná o problematiku obsáhlou, zajímavou a stále se vyvíjející a bohužel také postihující nemalé množství našich spoluobčanů. Tuto tezi pak i samotné hlubší seznámení se s problematikou exekucí mohou potvrdit.

Exekuce či výkon rozhodnutí je zákonným omezením práva určitého subjektu, za účelem dosažení uspokojení dalšího subjektu, kterému bylo příslušným orgánem přiznáno určité plnění a to buď peněžité anebo nepeněžité. Osobě, které byl rozhodnutím přiznán určitý nárok, pak stát poskytuje pomoc při vydobytí tohoto nároku. V případě, že by takováto pomoc nebyla, nebylo by zapotřebí ani soudů a jiných správních orgánů, která takováto rozhodnutí vydávají, neboť v případě nevykonatelnosti rozhodnutí, by toto bylo samo o sobě k ničemu. Exekuce má proto důležité místo v českém právním řádu.

Problematika exekucí je velmi obsáhlá a s ohledem na všechny možné typy exekucí (výkon rozhodnutí prováděný soudem, exekuce prováděna soudními exekutory, správní exekuce, daňová exekuce) si dovoluji tvrdit, že pro běžného občana, který není v této problematice zainteresován, velmi komplikovaná k praktickému pochopení. Toto své tvrzení jsem si dovolila uvést, vzhledem ke svému zaměstnání u soudního exekutora a častým jednáním převážně s povinnými, ale i oprávněnými. Osobně si myslím, že celému systému exekucí by prospělo více sjednocení, a to například už v případě názvu výkon rozhodnutí, který používá terminologie zákona č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád oproti názvu exekuce, který používá exekuční řád, správní řád a daňový řád. Od 1.1.2013 došlo sice k omezení dvoukolejnosti soudního výkonu rozhodnutí a na soudní exekutory přešlo více exekučních případů než do té doby, ale i tak soudy stále vykonávají svůj výkon rozhodnutí dle § 251 odst. 2 občanského soudního řádu. Omezení dvoukolejnosti má dle mého názoru jednoznačně pozitivní charakter, neboť administrativní přetíženost soudů efektivní proces vymáhání práva značně prodlužuje.

Logickým důsledkem tohoto „exekučního propletence“ je pak skutečnost, že v reálném životě se pak všechny typy exekucí střetnou. Tuto situaci řeší zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí. Citovaný zákon je manuálem pro všechny účastníky exekučního řízení a poskytuje návod,

kterak má např. plátce mzdy postupovat, sejde-li se u něj více exekučních příkazů na jednoho povinného.

Závěrem si dovoluji říci, že exekuce jsou a patrně i budou stále velmi diskutovaným tématem. Na straně jedné se budou ozývat hlasy povinných stěžující si na „nenažranost“ oprávněných, kteří nemají pochopení pro jejich situaci a na straně druhé oprávnění, kteří budou argumentovat „promyšlenou lstivostí“ povinných, kteří záměrně převádějí svůj majetek na příbuzné, pracují bez oficiálního příjmu, atd. Jak to tak bývá, pravda je někde uprostřed. Ze své zkušenosti chápu povinné, kteří se do exekuční spirály svojí nevědomostí a nedbalostí, ale také oprávněné, kteří se nemohou domoci svého práva. Exekuční právo prošlo již poměrně dlouhou cestou a další vývoj ho ještě čeká, neboť legislativa bude stále muset odpovídajícím způsobem reagovat na změny ve společnosti.

9. Resumé

For the purposes of my thesis I chose the topic of comparison of administrative and judicial distraint. The theme of distraint in the Czech Republic is very topical because of foreclosures is affected by both a group of physical and legal persons. In the Czech legal order there are administrative and judicial execution. At the Court of execution, there is a so-called type disunity of the enforcement of the decision, which means that it is possible to perform the execution, either through the Court or by a court bailiff, and according to the conditions laid down in the law. As regards the judicial enforcement of decisions is the Act No 99/1963 Coll., civil procedure, and in the case of distraints carried out by the judicial executors then Act No 120/2001 Coll. the enforcement order. On the administrative execution is the basic source of Act No. 500/2004 Coll., the administrative code. A "subset" of the administrative distraint is execution tax carried out pursuant to Act No. 280/2009 Coll. tax regulations.

All of the above types of foreclosures have lots of common characters. Required characters that must occur for each execution, are parties to the proceedings – compulsory and true, then an enforcement order without which you cannot initiate enforcement proceedings. Enforcement order ensures the legitimate body, that there is a certain right to demand compulsory fulfilment of the obligations after the entity, which is listed in the enforcement order and, when required, the body fails to comply with this obligation voluntarily, then plays as a statutory body to the authorized institution, which will help the rise of his rights. You can enforce the obligation of financial or non-pecuniary.

In the case of different characters, for example, is the way in mandating execution. On the administrative distraint of, where is the public authority by an authorized person, is distraint mandating officio. On the contrary for the executions, where the person is a private natural or legal person then depends only on the discretion of the person, whether their rights will be Sued by the competent authorities.

The topic of foreclosures is very comprehensive and is still evolving. Proof of continuous development, changes in all basic legal sources (the amendment to the code of civil procedure, enforcement of law, the administrative code, the tax code), which certainly were not in the final.

10. Seznam použitých zdrojů

Literatura

HLAVSA PETR, Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., Linde, a.s Praha, 2004, s. 199 ISBN 80-7201-494-3

RAŠOVSKÁ ILONA, Jak být úspěšný v exekuci, Orac, s.r.o. Praha, 2002, s. 366, ISBN 80-86199-51-7

GROSSOVÁ MARIE, Exekuce v současné právní praxi, Linde, a.s. Praha, 1997, s. 414, ISBN 80-7201-214-2

KURKA VLADIMIR, Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce, Aspi, a.s. Praha, 2005, s. 316, ISBN 80-7357-054-8

HOLEYŠOVSKÝ MILAN, Soudní vymáhání pohledávek, Newsletter Praha, 1995, s. 278, ISBN 80-85985-00-4

SCHELLEOVÁ ILONA, Exekuční řízení, Eurolex Bohemia Praha, 2005, s. 272, ISBN 80-86861-46-5

TRIPES ANTONÍN, Exekuce v soudním řízení, C.H.Beck Praha, 2001, s. 660, ISBN 80-7179-483-X

HENDRYCH DUŠAN a kol., Správní právo, 7. vydání, C.H. Beck Praha, 2009, s. 875, ISBN 978-80-7400-049-2

SKULOVÁ SOŇA a kol., Správní právo procesní, Aleš Čeněk Plzeň, 2008, s. 428, ISBN 978-80-7380-110-6

Právní předpisy

zákon č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád

zákon č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnost (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

zákon č. 500/2004 Sb. správní řád

zákon č. 280/2009 Sb. daňový řád

zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí

Internetové zdroje

<http://www.epravo.cz>

<http://www.ekcr.cz>

<http://www.akkrejckik.cz>

<http://www.akvaldauf.cz>

<http://www.teritorialita.cz>

<http://www.clovekvpravu.cz>

<http://www.ipravnik.cz>

<http://www.eps.cz>

<http://www.portal.gov.cz>

<http://www.konkurs-vyrovnání.cz>

Judikatura

Usnesení Nejvyššího soudu č. 20 Cdo 181/2003

Jiné zdroje

Komorní listy soudních exekutorů

Metodická pomůcka odboru stavebního úřadu Ministerstva pro místní rozvoj pro stavební úřady